

verio sporleys. Tað ásanna allir Porkeningar — tað sást best við seinasta fólkatingsval, hvat álit hann hevur í bygd síni, og ein og hvor maður, ið kemur til Porkeris, sær, at tað hevur verið gróður í tey seinastu árin. Tíðin er ikki runnin í spæli og afturhaldsdúri hjá teim stýrandi í kommununi. Tað hevur verið strævið, nógv strævnari enn tað annars hevði verið, um Porkeningar og Porkeris sóknarstýri hevði haft móti tí vælvild og forstålsu hjá okkara logtingi, sum teir hava uppihorið.

Oivad vilja teir 3 nývaldu javnaðarmenn halda fram á somu leið, sum harra Danbjørg og teir, ið hava staðið honum við lið, hava gingið.

Í Fámjin

hava javnaðarmenn fingið sín fyrsta javnaðarsóknarstýrslim, harra Ellender Ellendesen.

Suðuroynni byrjar at rodná: Í Porkeri, Vági, Tvøroyri og í Høvi hava arbeiðarnir og fiskimenninir við tí reyða merkinum á stong tikið raðið. Í Fámjin eiga teir trýðingin. Nú eru bert endarnir á oynni eftir — Sunnblar og Hvalblar sóknir. Men eisini her merkist streymaskifti.

Ansvarhavaandi blaðstýrari fyrri
Suðuroyar-síðuna: P. M. DAM

Vidnebevis og Vidnepsykologi.

(Fortsat).

Hvis Svar paa den Slags Spørgsmaal havde Beviskraft, vilde man have i at fore Tilstandene fra Erik Ejegods Tid tilbage, idet man, hvis man kunde tillægge Vidnets juridiske Opfattelse bevisende Betydning, hurtigt vilde naa frem til at spørge Vidnerne: Mener De, min Klient har Ret? Naa, det hører nu til Sjældenhederne, at den Afhørende gaar saa vidt i sine Spørgsmaal. Mere almindeligt er det, at Vidner spørges om noget hypotetisk, om hvad de vilde have gjort, hvis ikke et eller andet havde foreligget. Saadanne Spørgsmaal bør Retten næppe blankt afvise, idet deres Bestyrelse undertiden — trods det tilsyneladende abstrakte Indhold — kan dække over en meget bestemt Sansetagtelse.

Under Sanseagttagelser. Nok gaar jo ogsaa Selvtagttagelser. Nok er vi jo nemlig, som St. Augustin lærte: et Mysterium for os selv. Men paa den anden Side er der ogsaa noget rigtigt i det, som Nulidens Filosofer belærer os om, at vi har en anderledes fast og førstehaands Erkendelse af, hvad vi føler røre sig i os selv end af, hvad der foregaar i Omverdenen. Et Vidne maa derfor kunne forklare om sine bevidste Motiver. Det bliver Dommerens (henholdsvis Nævn- ingernes) Kunst at bedømme, hvor megen Lid der kan fæstes til saadanne Forklaringer, herunder baade om Vidnet maa antages — f. Eks. af Blufærdighed eller Generthed, at ville holde de egentlige Motiver hemmelige, og om Vidnet kan antages at narre sig selv med Hensyn til Motiverne, saa at det i Virkeligheden er ubevidste Motiver, der har været de drivende. Det er en vanskelig Opgave for dem, der skal bedømme. Men ogsaa hvor Vidnets Forklaring angaar rent ydre Ting, kan Opgaven at bedømme, om Vidnet

narre sig selv, undertiden frembyde den største Vanskelighed.

Den danske Retsplejelov bestemmer, at »enhver er pligtig til efter lovlig Opfordring at aflægge Vidnesbyrd for Retten — for Politiet er det en frivillig Sag — om, hvad der m. H. t. Sagen eller Undersøgelsens Genstand er ham bekendt, forsaavidt Loven ikke hjemler Undtagelse herfra».

Heri er allsna indirekte sagt, at Vidner kan vægre sig ved at besvare Spørgsmaal om Forhold som er Sagen eller Undersøgelsens Genstand uvedkommende. Men Vidnet har naturligvis ikke Lov til at besvare et Spørgsmaal usandfærdigt, fordi Spørgsmaalet er Sagen uvedkommende. Mener Vidnet, at det Spørgsmaal, der stilles det, er irrelevant*) maa det teske Rettens Afgørelse heraf, og Vidnet bør betænke, at det normalt kun kan have et meget ufuldkomment Begreb om, hvilke Spørgsmaal, der er relevante**), fordi Vidnet normalt ikke kan vide, hvorledes Sagen bedst oplyses: Vidnet bør derfor ikke være overdreven mistænksom m. H. t. Spørgsmaalenes Relevans***), men — hvor det ikke har en virkelig Interesse i at fritages for at svare — hellere gaar ud fra, at de Spørgsmaal, der stilles det, er nødvendige Led i den Slagplan, som den Afhørende — det være sig nu en Sagfører eller en Anklagemand — har lagt til Sagens Oplysning.

De Tilfælde, hvor man ikke er pligtig at vidne, selv om den Forklaring, man kunde give, er af Betydning, er dels nogle Tilfælde, hvor Loven ligefrem fremder en at afgive Vidnesbyrd, dels nogle Tilfælde, hvor Loven overlader til Vidnet selv, om det vil udtale sig.

De »forbudte« Vidner kaldes i Faglitteraturen inkompetente, fordi de nok sidder inde med en Viden, men ikke har Kompetence til at delagtiggøre andre, spec. Retten, i denne.

Til at blive inkompetent som Vidne er det ikke nok, at man har faaet sin Viden betroet som en Hemmelighed, og heller ikke at man har givet sit Eresord paa aldrig at røbe den for nogen, ja ikke engang at den forborgne Viden hører til den Art, som det er en Eressag aldrig at røbe. Juraen, er som bekendt, sjælden medfølelse ridderlig og aldrig galant. For Retten maa man ud med Sproget om alt. Dog har dansk Jura fra gammel Tid endnu saa megen Respekt for Religionen, at det er forbudt at afkræve Præsters Vidnesbyrd om, hvad der er betroet dem i lønligt Skriftemaal eller iøvrigt i deres Egenskab af Sjøesøgere. Dog gælder Forbudet ikke i Straffesager, hvis Retten skønner, at det er magtpaaliggende, at det paagældende Vidnesbyrd aflægges for at forebygge, at nogen dømmes uskyldig.

Det er imidlertid ikke blot Præsten, som den bekymrede Samvittighed kan have Brug for at raadfore sig med i fuldkommen — eller næsten fuldkommen — Frihed. Der kan undertiden være Brug for en Sagfører, og der kan være Brug for en Læge.

M. H. t. Sagførere er Lovens Regel den, at Vidnesbyrd ikke maa afkræves Forsvarere, ang. hvad der er betroet dem som saadanne, ej heller Sagføre i civile Sager, ang. hvad de har er-

*) Ikke af Vigtighed — uden Betydning for Sagen.

**) Af Vigtighed for Sagen.

***) Betydning.

faret ved Partens Fortrolighed i Sager, hvori de har været antaget eller raadspurgt. Samme Undtagelse som ved Præster er gjort her; altsaa Sagførere maa vidne, hvis Retten i en Straffesag finder det magtpaaliggende for at forebygge, at nogen dømmes uskyldig.

M. H. t. Læger er det bekendt, at Lægestanden har fastholdt Krav om, at der ikke maa afkræves Læger Vidnesbyrd om, hvad de erfarer ved Behandling af Patienter. I nogle fremmede Lande er dette Krav i en vis Udstrækning taget til Følge, men hos os eksisterer der intet almindeligt Vidneforbud for Læger.

De har ganske vist — hvilket ogsaa gælder Apotekerne — Tavshedspligt om deres Patienters Forhold, men Pligten falder bort, naar de føres som Vidner. Dog ligger det i det, jeg for nævnte om Vidnepligtens Udstrækning i Almindelighed, at de kun behøver at udtale sig om det, der har Betydning for Sagen. Er deres Patient repræsenteret ved Sagfører under Processen, vil der naturligvis fra Sagførers Side blive vaaget skinsygt over, at intet irrelevant Spørgsmaal tilstedes, og Patientens fraværende, følger det af Dommerens Stilling — som de Fraværendes Sagfører — at han vil være ekstra varsom med at tillade, at der stilles Læger Spørgsmaal, hvis Besvarelse ikke øjensynligt er af Betydning for Sagen.

Jeg sagde, at for Læger er der intet almindeligt Vidneforbud. Et specielt Vidneforbud eksisterer der imidlertid fra Frederik V's Tid, idet det normalt er forbudt at afkræve de ved Fødselsstiftelsen i København ansatte Embedsmænd, Betjente og Jordemødre Vidneforklaring ang. de Kvinders Svangskab og Barnefødsel, som forløses paa Stiftelsen.

Præsterne, Sagførerne og Fødselsstiftelsens Personale er »forbudte« Vidner af Hensyn til private Personer. Loven kender imidlertid en Klasse forbudte Vidner til, nemlig alle Embedsmænd og Bestillingsmænd, overhovedet alle, som handler i offentligt Hverv, altsaa f. Eks. ogsaa Rigsdagsmænd og Telefon-damer. Forbudet gælder dog kun Forklaring om, hvad der er kommet til deres Kundskab i deres Hverv, og kun forsaavidt der er paalagt dem Tavshedspligt. Medens Vidneforbudet for Præstens og Sagførers Vedkommende kun kan hæves ved, at vedkommende Private giver Samtykke til Vidneforslen, kan for Embeds- og Bestillingsmænd det Ministerium, Vedkommende sorterer under, give Samtykke til Vidneforslen og for Rigsdagsmænd Regeringen i Forbindelse med vedkommende Tings Formand.

Suðurstreymoyar javnaðarfelag

heldur aðalfund í húsi „Havnar
arbeiðsmannafelags“ sunnu-
dagin hin 11. mars klókkan 5.

Til umræðu:

1. Frágreiðing frá tí farna árinum.
2. Roknskapurin.
3. Lógbroytan.
4. Nevndarval.
5. Ymist.

NEVNDIN.

SJÓNLEIKARHÚSIÐ

„SYSTRARNAR Á KINN“

Sjónleikur í 3 portum eftir CARSTEN HAUGH,

týtt hevur Th. Nygaard.

VERDUR SPÆLDUR AFTUR

SUNNUKVØLDIÐ 11. MARS KL. 8.

Atgongumerkir í H. N. Jacobsens Bókahandli
og við inngongdina.

66 Skridt fra Statsvejen

nedad Bøgøta og De er ved ANDRÉ
ANDRESENS Reparationsværksted,
hvor De faar alt almindeligt Klejnsmede-
arbejde, Dreje- og Borearbejder, samt
Autogensvejsning udført.

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL

COKES

BRÆNDE

TLF. 208.

Annoncerende!!

Vejen til
en virkningsfuld
Reklame

gaar gennem en Annonce i

„Føroya Social-Demokrat“.

„Føroya Social-Demokrat“
har vundet Indpas hos det store, jævne Publikum,

Det er derfor i Deres egen personlige In-
teresse at benytte „Føroya Social-Demokrat“
til al Avertering i Fremtiden.

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.
Blaðstjóri við ábyrgd: H. M. Jacobsen.
Prentsmíðja B. Z. Jensens, Tórshavn.